

Efter Komitéens Formening bør man, samtidig med, at man afskærer disse Muligheder, erstatte dem med positive Anvisninger paa Stridighedernes Løsning ad fredelig Vej.

De Undertegnede kan i det hele tiltræde disse Synspunkter, der ogsaa falder sammen med de Tanker, som har faaet Udtryk i det ovennævnte danske Svar af 17. Februar 1930.

Ud fra de anførte Grundsætninger foreslaar Komitéen følgende Ændringer i Forbundspagten nuværende Tekst:

1. I Indledningen erstattes Ordene: »at Staterne paatager sig visse Forpligtelser (certaines obligations) til ikke at gribe til Krig« med Ordene: »at Staterne paatager sig den Forpligtelse ikke at gribe til Krig«.

De Undertegnede tiltræder dette Forslag.

2. Forbundspagten Art. 12, 1. Stk. foreslaas affattet saaledes:

»Alle Forbundsmedlemmer er enige om, at de, dersom der mellem dem skulde rejse sig nogen Strid, der kan føre til et Brud, *kun vil anvende fredelige Midler til dens Løsning*«.

Herved bringes de ny Grundsætninger i Kellogg-Pagten klart til Udtryk, Formuleringen er at foretrække fremfor det britiske Forslag af 1929, der kun vilde forbyde Adgangen til Krig, hvorved Spørgsmaalet om Repræsalier og andre ikke-fredelige Midler, der ikke er Krig i teknisk Forstand, blev holdt aabent.

Den Henvisning til Voldgift m. m., der findes i Art. 12, 1. Stk., 1. Sætning, i sin nuværende Affattelse, foreslaas henført til et selvstændigt Stykke, der erstatter den nuværende Art. 12, 1. Stk., 2. Sætning, og formuleres saaledes:

»Hvis Uoverensstemmelsen vedvarer, skal Striden forelægges enten til Afgørelse ved Voldgift eller ved Retskendelse, eller til en Undersøgelse af Raadet. Forbundsmedlemmerne er enige om, at de i intet Tilfælde vil gribe til Krig til Løsning af deres Strid«.

Denne Formulering betyder et stort Fremskridt sammenlignet med den nuværende Tekst, der ved at fastsætte en Tremaaneders Frist, indirekte aabnede en Mulighed for Krigsførelse efter Fristens Udløb.

De Undertegnede finder, at der vel kunde fremsættes visse Indvendinger af formel Art, mod den ny Affattelse. Der synes at fremkomme en Slags Modsætningsforhold mellem de to Led, idet det først siges, at kun fredelige Midler maa anvendes, men dernæst, at alene Adgang til Krig skal være udelukket. Betydningen af den førstnævnte Formulering skulde som nævnt være den, at man i Overensstemmelse med Kellogg-Pagten havde afskaaret alle ikke-fredelige Løsninger, ikke blot Krigen. Men Formuleringen af 2. Led nævner igen Krigen og giver saaledes Anledning til en Slutning i modsat Retning af den, som kunde bygges paa Formuleringen af 1. Led. Strengt taget synes desuden denne Henvisning til Krigsforbudet overflødig i 2. Led da Forbudet allerede følger af Formuleringen af 1. Led.

Man kunde ogsaa mod Formuleringen af første Sætning indvende, at der i Grunden ikke var Anledning til særlig at fremhæve det Tilfælde, hvor Striden kan føre til et Brud. Forbudet mod Anvendelse af ikke-fredelige Midler gælder naturligvis ligesaa meget ogsaa i Tilfælde, som ikke har en saa alvorlig Karakter. Det drejer sig her om en Udtryksmaade, der var begrundet i den oprindelige Formulering og Hensigt med Bestemmelsen, men som egentlig ikke mere har nogen fornuftig Mening efter Ændringen.

Til Trods for disse Indvendinger af mere formel Art, mener de Undertegnede dog at kunne anbefale, at den af Komitéen foreslaaede Ændring til Art. 12 tiltrædes fra dansk Side.

I Komitéens Bemærkninger til dette Ændringsforslag (Side 3) fremsættes nogle Udtalelser om Retstilstanden under Forhold, hvor der gøres Modstand mod et Angreb eller foretages militære Skridt (sinternationale Politiforanstaltninger), som ikke formenes at være udelukket af den nye Formulering. »Efter Komitéens Mening vil — hvorledes man end nærmere vil opfatte saadanne Foranstaltninger — Krigsrettens Regler vedblivende have Gyldighed«.

Efter de Undertegnedes Formening rejser denne Udtalelse temmelig vidtrækkende Spørgsmaal. Der er saaledes forskellige Meninger om, hvorvidt Kellogg-Pagten kun forbyder Angrebskrig, medens Forsvarskrigen i sin Almindelighed vedblivende skulde være tilladelig; se det danske Svar i Beretningen Side 21, med Henvisningen til de Forenede Staters Note af 11. Januar 1928; men derimod den franske Regerings Svar af 12. Februar 1930 (Beretningen S. 24). Ligeledes rejses herved det omfattende Problem om Neutralitetsretten, der følger som et nødvendigt Supplement med Anerkendelsen af Krigsretten, og hvis Forhold til Systemet i Forbundspagten og i Kellogg-Pagten endnu er langt fra opklaret. De Undertegnede mener imidlertid, at det ikke her er nødvendigt at komme ind paa alle disse ret vanskelige Problemer, idet man maa gaa ud fra, at den ny Formulering af Art. 12 ikke medfører Nødvendigheden af at tage